

Tot invers!

„Constituția monocordă a realității nu poate fi evitată dat fiind faptul că Avuția este în practică substitutul Puterii. Proprietatea este Putere. Avuția este o problemă de randament, în timp ce Puterea este o problemă a proprietății. Asocierea extinsă merge în același sens: proprietatea este o problemă a individului, după cum Libertatea are soluție doar în randament.”

Întemeierea epistemică a Economiei survine pe o filieră ideatică în dezacord cu obiectul ei de studiu. Două sunt valorile structurante ale teoriei responsabile de această fractură metodologică: randamentalismul și individualismul. Originea extraeconomică a surselor generatoare a ideilor a fost fixată de Iluminism în fizica mecanică pentru randament și în filosofia politică pentru individualism. Calea cunoașterii în Economie urma să fie bătătorită de industrialism, văzut ca sistem tehnologic de transformare a energiei în lucru mecanic cu destinație utilitară și de crearea statului național, ca mașinărie a gestionării drepturilor și libertăților individuale.

Având însă suport tehnic, randamentul părea să nu fie legat de contextul social, după cum statul ca formulă supraindividuală părea neutru în raport cu randamentul. Ceea ce avea să transforme cele două elemente în determinanții stărilor antinomice ale Economiei era, pe de o parte, idealizarea Avuției și, pe de altă parte, materializarea Puterii, în sensul că prima devine substitutul celei de-a doua și invers. Astfel, randamentul are un scop noneconomic, controlul Puterii, iar individul un scop nonpolitic, controlul Avuției.

Conversia scopurilor este posibilă într-o modalitate perversă: Proprietatea este baza Libertății! Disonanța este disimulată prin echivalarea frauduloasă a valorilor situate prin semnificații în contexte nonechivalente, nici prin cauze și nici prin efecte. Avuția are, în această logică, îndreptățire individuală, în timp ce Puterea își validează țintele pe temeiul Proprietății.

Constituția monocordă a realității nu poate fi evitată dat fiind faptul că Avuția este în practică substitutul Puterii. Proprietatea este Putere. Avuția este o problemă de randament, în timp ce Puterea este o problemă a proprietății. Asocierea extinsă merge în același sens: proprietatea este o problemă a individului, după cum Libertatea are soluție doar în randament.

Deducția contrazice așteptarea: individul mânat de randament are Avuție. Nucleul tare sălășluiește tot în detaliul deductiv: absența Proprietății înseamnă absența Libertății. Dacă o economie randamentală oferă suport pentru Libertatea individuală, aserțiunea imediată indică faptul că o societate liberă este o asociere politică de proprietari. Dar orice statistică din istorie arată că așa ceva este o închipuire.

Pe de altă parte, accesul universal la proprietate se vrea o temă politică fără fundament economic. Randamentul ca sursă a proprietății infirmă valoarea generală a libertății individuale. Dacă de milenii structura proprietății a limitat statistic esența individualismului economic, Avuția a restrâns *de facto* îndreptățirea democratică a Puterii. Astfel, Libertatea are sens real doar cu referire la indivizii care au proprietate. Prin randamentalism Economia reduce Societatea, iar prin individualism Avuția exercită Puterea. De aceea Democrația n-a putut fi decât reprezentativă.

Randamentalismul este o variantă economică a legii progresului cu înțelesul de multiplicare a Avuției. Într-un fel explicit, multiplicarea Avuției are sens de concentrare, ceea ce ar însemna diminuarea accesului la Libertate. Corecția la care s-a recurs din rațiuni stricte de corectitudine politică a presupus redistribuirea într-o anumită proporție a Avuției.

Statul bunăstării a fost un instrument de oarecare succes. Destinarea lui esențială s-a dorit o corecție a conversiei absolute a Avuției în Putere. Redistribuirea ținea mărirea bazei Libertății. Desigur, a mai avut și o misiune specială, de a feri de alterare preeminența perspectivei individuale asupra proprietății, amenințată de eșecul antebelic al politicii liberale și de apariția experimentului comunist.

Atenuarea individualismului în societate prin întărirea statului bunăstării a fost compensată de o mișcare surprinzătoare în direcția individualismului economic al statelor postbelice pe fondul concurenței dintre sistemele ideologice. Individualismul economic era subordonat individualismului politic al statului.

Arhitectura economiei postbelice a fost efectul instituționalizat al individualismului statelor naționale, pe pilonii construcției de la Bretton Woods. Statele defineau gradele de acces la libertatea economică nu doar în interior, ci și în economia internațională. Statele bogate erau cu adevărat libere.

Avuția a rămas, și în noua situație, baza Libertății. Statele libere au oferit ambalajul pentru controlul Avuției globale.

Concentrarea în lume a Avuției a conservat dependența. Libertatea are ierarhie clădită de Avuție. Puterea globală are determinare economică susținută de etosul libertății impregnat de randamentalism și individualism sublimat.

QED: lumea globală este tocmai invers!